

вимагає від судової системи гнучкості, швидкості та відповідальності. Незважаючи на складні умови, вона повинна забезпечувати справедливість та законність, щоб зберегти довіру громадян до судової влади в найбільш критичні часи.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що в сучасних умовах судова система України зуміла зберегти свою функціональність та продовжує здійснювати правосуддя. Система судових органів виконує свою основну функцію – здійснення правосуддя, навіть в умовах воєнного стану, забезпечуючи право особи на судовий захист, яке гарантоване Конституцією України. Незважаючи на воєнні дії, судова система продовжує роботу, хоча й із зазначеними особливостями та обмеженнями. Важливо відзначити, що закріплення особливостей судового процесу в умовах воєнного стану є необхідним кроком для забезпечення ефективного та справедливого правосуддя в умовах надзвичайних обставин.

1. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Електронний суд. Офіційна веб-сторінка. URL: <https://id.court.gov.ua>.
3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 29.09.2022 р. № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 01.10.2022 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

Ковальова А. І.

курсант 3-го курсу

Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Бодирєв Д. А.

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ЙОМУ

Питання щодо незаконного обігу вогнепальної зброї та боєприпасів є надзвичайно актуальним на сьогоднішній день, оскільки створює загрозу, як для суспільства, так і для національної безпеки держави в цілому.

Збільшення кількості незареєстрованих зброї та боєприпасів сприяє підвищенню рівня злочинності, насамперед, шляхом збільшення кількості насильницьких злочинів проти особи, вчинення таких кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки як диверсія та інші.

Окрім цього, внаслідок повномасштабного вторгнення на територію України з'явилися нові детермінанти, які додали актуальності цьому питанню. Серед них виділяють, по-перше, відкриття нових шляхів та способів здобуття зброї та боєприпасів, що стало наслідком збільшення кількості зброї на території України.

По-друге, такі фактори, як поява необхідності у забезпеченні власної безпеки, негативний емоційний стан населення, при наявності зброї, можуть сприяти створенню загрози життю і здоров'ю громадян [1].

Враховуючи вищезазначені обставини можна зробити висновок, що існує гостра потреба у вирішенні проблеми щодо незаконного обігу вогнепальної зброї та боєприпасів.

На сьогоднішній день на території України діє постанова Кабінету Міністрів України №448 від 15 квітня 2022 року «Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану» [2]. Зазначений нормативно-правовий акт визначає принципи та підстави застосування вогнепальної зброї цивільною особою. Проте при аналізі його норм виникають деякі питання.

Наприклад однією з підстав застосування зброї є припинення дій осіб, які вчинили або вчиняють правопорушення. Поряд із цим законодавцем не визначено за вчинення якого саме правопорушення може бути застосована вогнепальна зброя, що має наслідком, як мінімум, порушення принципу пропорційності, визначеного Постановою. Таким чином можна зрозуміти, що при вчиненні навіть адміністративного правопорушення, такого як куріння тютюнових виробів у заборонених місцях.

Окрім цього Верховною Радою України прийнято Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» від 03.03.2022 року, який надає цивільним особам повноваження застосування вогнепальної зброї аналогічно застосуванню зброї військовими під час виконання ними завдань щодо відсічі збройної агресії проти України [3].

Важливим моментом є врегулювання порядку здачі вогнепальної зброї цивільними особами. Відповідно до закону, цивільні особи зобов'язані здати отриману ними вогнепальну зброю і боєприпаси до органів Національної поліції України після припинення або скасування воєнного стану протягом 10 днів. Отже, введення в дію такої норми можна вважати спробою превентивної протидії незаконному обігу вогнепальної зброї та боєприпасів.

Ще одним важливим кроком для здійснення державної політики щодо протидії незаконному обігу вогнепальної зброї та боєприпасів є вдосконалення інформаційно-телекомунікаційної підсистеми Міністерства

внутрішніх справ – Єдиного реєстру зброї, який призначений для автоматизації обліку процесів обігу зброї, інформації про власника зброї та характеристики самої зброї.

Підсумовуючи вищенаведене можна зробити висновок, що чинне законодавство потребує значного дослідження питання щодо прийняття відповідних нормативно-правових актів для врегулювання та протидії незаконному обігу вогнепальної зброї та боєприпасів, незважаючи на певні спроби, що існують на сьогоднішній день.

1. Незаконний обіг зброї як загроза національній безпеці. Цілі державної політики в сфері контролю за обігом зброї, повноваження державних органів в цій сфері URL:<https://censs.org/nezakonnyy-obih-zbroyi-yak-zahroza-natsionalniy-bezpetsi/>.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 р. № 448 «Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану». URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#Text>.

3. Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» від 03.03.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#n10>.

Комарук О. В.

здобувач вищої освіти ННІ права
та інноваційної освіти Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

Шиян А. Г.

старший викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ» КРІЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ

Для сучасного суспільства кримінальне судочинство відіграє важливу роль у забезпеченні справедливості та законності, де правосуддя, правопорядок і законність мають першочергове значення. Воно ґрунтується на засадах кримінального провадження і встановлення процесуальних вимог, які гарантують належне та об'єктивне досудове розслідування і судовий розгляд кримінальних проваджень.

Перелік засад кримінального провадження передбачений главою 2